

Stephen Darwall, *Welfare and Rational Care*, Princeton Monographs in Philosophy, Princeton, N. J.: Princeton University Press, 2002. 135 pp.

Stephen Darwalls slimmade och estetiskt tilltalande bok handlar om välfärd. Begreppet är centralt för praktiska filosofer. Den ställer de klassiska frågorna: Vad är *bra för* oss (till skillnad från, säg, vad som är bra rätt och slätt)? Kan en och samma sak vara bra för mig men dålig för någon annan? Är välfärd med andra ord individrelativt? Har vi alltid skäl att bevara eller öka vår välfärd? Sådana frågor förutsätter naturligtvis att vi har en någorlunda klar bild av vad "bra för" egentligen betyder. Darwall ger sig i kast med att besvara dessa frågor och analysera själva begreppet på drygt 130 sidor, vilka fördelar sig över 4 kapitel. Av dessa är endast kapitel 1 tidigare opublicerat, medan de övriga är omarbetningar av artiklar som givits ut i olika tidskrifter.

Darwall driver framförallt tre teser: (I) Välfärd är ett normativt begrepp; (II) Välfärd måste analyseras i termer av vad vi har skäl att rationellt önska för välfärdsbärandens skull, givet att vi bryr oss om personen ifråga. Till dessa bägge metaetiska teser fogar han en substantiell, närmast aristotelisk tes: (III) Vad som är bra för en person är att engagera sig i sådana aktiviteter i vilka man uppskattar objekts värde ("worth") och förtjänst ("merit"). De två första kapitlen är vikta åt de två första teserna; avslutningskapitlet upptas av ett försvar av den substantiella tesen. Mer om dessa kapitel om ett ögonblick. Först dock bara något helt kort om det tredje kapitlet, som ägnas åt en längre diskussion av det psykologiska begreppet 'medkännande omsorg'. Detta kapitel fann jag intressant, men mindre spännande än de övriga.

Omsorgsbegreppet ifråga ingår i Darwalls analys av välfärd (se II ovan) och fungerar som ett primitivt begrepp. Omsorg beskrivs som en naturlig psykologisk

⁷ Mirko Wischke og Michael Hofer (red.): *Gadamer Verstehen / Understanding Gadamer*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft 2003.

mekanism, närmast att likna vid en psykologisk naturlig sort ("natural kind"). Att bry sig om någon är att uppfatta denne som "omsorgsvärdig". Mot bakgrund av historiska återblickar (främst till David Hume och Adam Smith), vilka varvas med ofta väldigt underhållande exempel hämtade ur den nuförtiden rikhaltiga psykologiska litteraturen om inlevelse (empati) och medkänsla (sympati), växer det fram en rad mer eller mindre besläktade begrepp; Darwall leder läsaren som en sannskyldig stigfinnare genom begreppsnaören. Centralt för kapitlet, som sammanfattar väl de mera kända positionerna på området (och som torde vara av intresse för andra än rena värdeteoretiker), är just skillnaden mellan inlevelse och medkänsla. Att utifrån vad man föreställer sig att en annan person *känner* (eller borde känna) själv komma att ha känslor är vad som utmärker inlevelsen. Inlevelse är, som många tidigare har noterat, dock inte oförenligt med att man är likgiltig gentemot den person som man lever sig in i. Likgiltighet och medkänsla går dock inte att förena. Medkänsla, som han i likhet med andra filosofer och psykologer förstår som en känsla som väcks när en persons välfärd är i fara, involverar omsorg om den "andre" *för dennes skull*.

Den formella välfärdsteori som Darwall förfäktar i de inledande kapitlen placerar honom i en analytisk tradition som länge fått stå i skuggan av kanske i första hand G. E. Moores mera diskuterade analys av intrinsiskt värde (dvs. av vad som är värdefullt i sig självt). Värdeteoretiker har dock i allt högre grad kommit att intressera sig för denna så kallade "Fitting-attitude analysis", eller som jag valt att kalla den "passande attityd-analys" (hädanefter PA). Den tar sin utgångspunkt främst i Franz Brentanos och A. C. Ewings arbeten, och har på senare tid diskuterats utförligt av filosofer verksamma i såväl Skandinavien som Europa och USA. I händerna på Darwall tar den en ny och originell riktning, när han tillämpar analysmönstret på välfärd (och inte som varit vanligt på det finalt värdefulla). Bara det är något av en nyhet. Utmärkande för PA-analysen är idén att värde (t.ex. vad som är gott eller värdefullt för sin egen skull) skall förstås i termer av deontiska begrepp (t.ex. 'bör', 'passande', 'skäl'). Meningarna går sedan isär bland annat beträffande hur de senare begreppen i sin tur skall förstås. Darwall ger inte läsaren något entydigt svar på om det "bör" som återfinns i analysen är ett oanalyserbart element. Det har funnits värdeteoretiker som varit villiga att ta steget fullt ut och förstått normativiteten hos värde som någonting primitivt. A. C. Ewing var till exempel i sina tidigare arbeten inne på denna linje. Det är däremot oklart om Darwall verkligen vill ta detta steg.

Det finns ytterligare en fråga som PA-anhängare ofta lämnat öppen, nämligen om *analysans* uttrycker något primärt kognitivt eller ickekognitivt. Är den öppen blir den därmed också förenlig med en rad sinsemellan olika positioner

inom metaetiken, som t.ex. subjektivism och objektivism (deskriptivism och nondeskriptivism, kognitivism och nonkognitivism). Darwalls egna fingerisningar om var hans egen analys hör hemma är inte tydliga nog för att med säkerhet placera honom i något av lägren (se bland annat s. 48). Vissa läsare kommer helt säkert att besvärmas av denna oklarhet. Så länge som diskussionen mellan dessa olika läger pågår ser jag det dock snarare som en fördel att PA inte kan användas endast av en av parterna.

Darwalls analys är i ett avseende inte en typisk PA-analys. Den innehåller ett förbehåll som traditionellt inte funnits med i andra värdeanalyser: vad som är bra för en person förstås i termer av vad vi skulle önska för denne *såvida* ("insofar") vi bryr oss om personen. Förklaringen står att finna, enligt Darwall, i att välfärd är ett normativt begrepp. Han vänder sig emellertid mot den gängse föreställningen att det skulle vara normativt för subjektet självt, och därmed vara ett agentrelativt värde. Däremot vill han inte förneka att välfärd ger oss skäl: "Welfare is a normative concept" (s. 10, 11). Han menar dock att vi måste redogöra för normativiteten på annat sätt, nämligen genom att förstå den i termer av vad vi bör önska för personens skull. Darwall backar upp denna tanke med följande argument: Två personer kan, enligt Darwall, vara oeniga om att x är gott för a även om de är eniga om alla ickenormativa fakta angående x och a . Det enda sättet som vi rimligtvis kan förstå denna oenighet, menar han, är att förstå det som en oenighet om vad som bör önskas för a eller vad som är rationellt att önska för a .

Argument är intressant. Jag är dock rädd för att det talar endast till de redan övertygade. Även om vi bortser från att det väl finns fler, så att säga, normativa sätt att tolka oenigheten än just i termer av vad vi bör *önska*, så går det nämligen att ifrågasätta om Darwall utan vidare kan utgå från att det finns ett enda sätt på vilket vi kan vara oeniga i en situation där vi är eniga om alla ickenormativa fakta. Darwall måste ge oss ett skäl för att tvisten skall uppfattas som *substantiell* (i motsats till formell). Han måste bland annat utesluta möjligheten att parterna är involverade i en kontrovers om hur 'god för' används; de skulle med andra ord inte vara överens om vilka logiska egenskaper som 'god för' har. Det finns många sådana källor till splittring. Kanske betraktar endast den ena parten uttrycket som universaliserbart, kanske rör sig diskussionen om huruvida det är subjektets attityder som konstituerar vad som är 'gott för' eller inte. Kanhända är dispyten inget annat än den klassiska trätan mellan en subjektivist och en objektivist. Om så är fallet handlar diskussionen inte i första hand om huruvida ett visst objekt bär på ett visst värde eller inte. Diskussionen är snarare att likna vid en oenighet om innebörden av en viss term. Darwall måste därför ge oss ett skäl för att situationen skall förstås på det ena sättet snarare än det

andra. Samma sak kan naturligtvis sägas om den person som hävdar att alla oenigheter som kan finnas när det råder enighet om de ickenormativa fakta måste vara formella oenigheter. Även här kommer argumentet att tala endast till de rättroende.

Att som Darwall uppfatta välfärd som “intrinsicly normative not for the agent herself, but for anyone who cares for her, herself included” är att betrakta dess normativitet som agentneutral snarare än agentrelativ. Darwalls argument är i grunden lika enkelt som det är bestickande: “There are cases where a person, say, a self-loather would even take his own welfare to be counter-normative, so to speak.” För att välfärden skall vara normativ måste något extra till. Vi måste *bry oss* om personen. Gör vi inte det, ja, då är välfärden, menar Darwall, inte längre normativ. Argumentet intar en betydande plats i arbetet, och just därför hade det varit en poäng att ytterligare problematisera diskussionen. Det låter nämligen sig rätt lätt göras. Det är t.ex. förvisso tänkbart att uttrycket “min välfärd” kan vara “kontranormativt” hos en person som inte bryr sig om sig själv. Detta kan dock inte utan vidare tas till intäkt för att välfärdsbegreppet måste förstås i termer av omsorg, om vi vill redogöra för normativiteten hos detta begrepp. Det är nämligen inget som utesluter att “välfärd” är normativt, men att “*min* välfärd” inte är det. Det faktum att jag genom att göra x kan bevara eller befrämja välfärden i världen ger, skulle jag säga, mig och andra ett (agentneutralt *pro tanto*-) skäl att göra x, oberoende av vilka andra attityder jag har. Att jag kan öka välfärden hos någon som inte vill ha denna välfärd introducerar dock ett nytt element, och det är tänkbart att i ett sådant fall skulle frustrerandet av denna persons önskan så att säga slå ut skälet att befrämja välfärden.

Darwall avvisar explicit en internalistisk analys av välfärdsbegreppet (s. 39, 40). I sammanhanget blir detta dock en smula besynnerligt. Det är ungefär som om han vill både äta och ha kvar kakan. Antingen, skulle jag säga, är välfärd ett normativt begrepp, och i så fall är en *analysans* som är endast villkorligt normativ ej korrekt (något fattas helt enkelt), eller så är *analysandum* inte ett normativt begrepp – dvs. det är då normerande (skälsgivande) endast för dem som befinner sig i vissa omständigheter eller har vissa egenskaper, som t.ex. att bry sig om den person vars välfärd diskuteras.

Nu skall det i rättvisans namn sägas att kopplingen mellan välfärdens normativitet och omsorgsattityden hos Darwall är mer komplicerad än vad ovanstående i förstone ger vid handen. Skälen för att en persons välfärd är handlingsvägledande är nämligen inte direkt villkorade av att vi bryr oss om personen. Darwall tänker sig snarare att det att bry sig om någon är att se personen som “omsorgsvärdig”: “The reasons are not conditional on one’s

caring /.../ They are conditional, rather, on a hypothesis one accepts or is committed to *in* caring, namely that the cared for is *worth* caring for.”(s. 8). Tanken är att “in caring it will *seem* to one that the other is worth caring for and that one’s caring will itself be justified only if the cared for is worth caring for” (s. 106). När vi intar perspektivet av att vara någon som bryr sig om en person, ser vi denne som omsorgsvärdig, och då blir vad som är bra för personen också normativt.

Att beskriva omsorgsattityden genom att åberopa *värderingar* om att något är värt att *sörja för*, förefaller mig inte orimligt. Det är i och för sig i någon bemärkelse cirkulärt, men även om så vore fallet är det inte nödvändigtvis en ond cirkel. Om det finns sätt att identifiera omdömen på utan att ta till analyser av de i omdömet ingående begreppen, vilket inte verkar helt orimligt, så är det inte nödvändigtvis problematiskt att förstå en attityd på det sätt som Darwall gör.

I det andra kapitlet underbyggs analysen, främst genom att kontrasteras mot ett par andra välkända och mycket diskuterade teorier om välfärd, som har det gemensamt att de identifierar en persons välfärd med objekten för hennes väl övervägda önskningar. Sådana “Informed-desire accounts” ställs inför flera svåra problem. Darwall bidrar med en egen svårighet. Problemet med dessa teorier är i hans ögon nämligen att de tvingas beskriva *självuppoftande* handlingar som välfärdsbefrämjande. Detta, menar han med all rätta, ter sig kontraintuitivt. Hans exempel handlar om Tarzan, den adlige apsonen, som älskar sin Jane så förtvivlat att han är beredd att av omsorg om henne önska att hon skall leva sitt liv med en annan man. Försöken att koppla välfärd till vad personen önskar kan inte rimligtvis förklara varför ett tillfredsställande av Tarzans önskan är *bra för honom*. Att det skulle kunna vara bra för Jane må vara hänt. Men det låter inte övertygande att Tarzans välfärd därmed skulle öka.

Jag delar Darwalls skepsis beträffande kopplingen mellan önskningar och värde. Att tillfredsställa önskningar, hur väl övervägda de än må vara, är ingen garanti för att välfärden befrämjas. Däremot är jag mindre säker på hur allvarlig invändningen är. Det finns ett par klassiska repliker som det hade varit intressant att få kommenterade av Darwall, men som nu lämnas obeaktade. Ett svar som ligger nära till hands är t.ex. att Tarzans önskan är självuppoftande endast med avseende på *en* aspekt hos önskan ifråga – dess innehåll. Om man däremot ser till vilken vikt Tarzan är beredd att tillmäta denna önskan, och inte minst de av hans övriga önskningar som han är beredd att frustrera, så verkar det inte orimligt att tänka sig att frustrerandet eller tillfredsställandet av denna önskan verkligen har att göra med lianlordens välfärd.

Kapitlet innehåller många tankeväckande exempel. Jag fastnade i synnerhet för följande, som ytterligare belyser det faktum att vår omsorg kan råka i

konflikt med vad individen själv önskar. Föreställ er en kvinna som håller på att mista minnet. Till saken hör att hon mycket starkt önskar att skänka pengar till att bygga upp en stad som betyder mycket för henne. För att bibehålla minnet måste hon dock ta medicin. Boten är emellertid så pass kostsam, att om hon inhandlar medicinen blir det mindre medel kvar till uppbyggandet av staden. Hon står därför inför något av ett dilemma: antingen köpa medicinen – med resultatet att stadens uppbyggande inte blir fullt så bra som hon hade tänkt sig – eller avstå från medicinen – med följd att mer pengar går till restaureringen, men till priset av att hennes egen roll i sammanhanget, liksom hennes motiv för att skänka pengarna, kommer att gå förlorade för henne.

Darwall förnekar inte att vi utifrån *respekt* kan välja att följa hennes önskan om att alla hennes pengar skall gå till uppbyggandet. Om hon är beredd att offra minnet, om minnesförlusten verkligen är vad *hon* sätter pris på, så bör vi kanske respektera detta. Men antag att vi nu verkligen *bryr oss* om henne och såg endast till hennes eget bästa. Vad skulle vi i så fall göra?

Darwalls intuitioner är starka här. Vi bör ta en del av pengarna och använda till medicin. Det är ett sympatiskt sätt att se på saken, och jag delar Darwalls syn. Om jag brydde mig om henne skulle jag också insistera på att hon tog sin medicin. Poängen tycks dock i hög grad vara substantiell, och då återstår frågan om (och i så fall på vilket sätt som) vi kan använda den som stöd för en formell analys. Kanske skall man dock inte se alltför strikt på saken (gränsdragningen mellan det formella och det substantiella är ju som bekant inte särskild skarp). Det skall dock sägas att denna oklarhet är genomgående i boken. Själva analysen verkar till exempel ge oss något utöver en ren formell analys av välfärd. Den förser oss, tycks det, med ett kriterium för hur vi skall sälla bort det som inte är *välfärdsgörande* från det som är. Men detta är inte odelat bra att ha med i analysen. Kriterier är väl snarast att betrakta som metodologiska verktyg för att korrekt applicera det som har analyserats.

Darwalls analys står dock, i likhet med andra så kallade PA-analyser, inför ett allvarligare problem. PA bygger på tanken att det finns pro- respektive kontraresponser som det finns skäl att inta visavi det värdefulla objektet. PA-anhängare kan vara monister i den bemärkelse att de menar att alla värden i slutändan skall förstås i termer av en specifik attitydrespons (t.ex. önskningsar). De kan också vara pluralister och hävda att olika värdefulla objekt måste analyseras med hjälp av olika slags attityder. I Darwalls fall vet vi bara att när det gäller välfärd så rör det sig om ett särskilt slags attityd, nämligen medkännande omsorg. Problemet är nu att inte alla skäl som vi kan tänkas ha för att ge denna typ av respons har uppenbart att göra med värde. Att Darwalls analys skiljer sig från de mera traditionella analyserna genom sitt

“omsorgsförbehåll” förändrar inget i sak. Föreställ dig en skål med en oaptitlig, men ofarlig sörja. Föreställ dig nu att självaste djävulen konfronterar dig med följande: “Jag misshandlar Carole såvida du inte önskar för hennes skull att hon skall inta sörjan.” Det tycks som om vi har ett starkt skäl att önska detta för Caroles skull – i synnerhet om vi bryr oss om henne. Men det är väl också uppenbart att (ätandet av) denna sörja på sin höjd kan inverka negativt på hennes välbefinnande. Sörjan har inget positivt värde. Alltså måste Darwall plocka upp ur hatten en prövosten för hur man skiljer de skäl som har med välfärd att göra från de som överhuvud inte har med värde att göra.

Detta så kallade “fel typ av skäl-problem”¹ har visat sig utgöra en veritabel utmaning för PA-analytiker.² Det är bara att hoppas att Darwall framöver kommer med ett förslag på hur hans analys skall lösa problemet.

Den centrala frågan i det avslutande kapitlet är uttalat substantiell (även om inslagen av formell värdeteori är legio): vilket slags liv är sådant att det är bra för oss att leva det? Frågan är klassisk, och så är också Darwalls utgångspunkt. Utifrån den aristoteliska tesen att ett gott liv består i värdig aktivitet (dvs. förtjänstfull aktivitet) ringar Darwall in de aktiviteter som han menar måste finnas i ett sådant liv. Aristoteles, i sin beskrivning av “ett liv i blom”, poängterade vikten av att våra liv uttrycker våra ideal. Darwall menar nu att ideal inte är det enda som skall till härvidlag; det mest välgörande livet är det som involverar uppskattandet av värde. Påpekas bör att svaret inte, om jag uppfattat saken rätt, är tänkt att vara uttömmande, vilket gör resonemanget svårbedömt (En annan faktor som kommer att uppfattas som besvärande för skandinaviska läsare är att det inte alltid är uppenbart hur vi nordbor bäst skall fånga engelskans sublimes skillnader mellan “worth”, “value”, “to matter” och “merit”. Värde och förtjänst verkar ibland väl fattigt i sammanhanget).

Vad ligger då bakom Darwalls substantiella påstående att det bästa livet (ur ett välfärdsperspektiv) är ett liv som involverar oss i aktiviteter som förbinder oss med olika agentneutrala värden (som t.ex. skönhet eller mänskligt egenvärde)? Darwall avvisar tanken att hans tes skulle vara uttryck för en klassisk perfektionistisk syn på värde. Inte heller försöker han rättfärdiga sitt svar utifrån tanken att en sådan aktivitet är vad som är finalt värt att välja: “Virtuous activity cannot be the most final end if it is made meritorius by responding appropriately to things of worth, since it will then also be pursued for their

¹ Detta diskuteras utförligt i Rabinowicz & Rønnow-Rasmussen (2004); se också D’Arms & Jacobson (2003).

² Se dock Olsson (2004), som presenterar en lovande lösning.

own sake”. Darwall, som här uppenbarligen förutsätter (i mina ögon felaktigt) att det finns något som “the most final end”, tänker istället sig att denna typ av aktivitet är vad som gagnar en person bäst – det är ett sådant liv som är bäst för individen själv, dvs. med avseende på dennes välfärd. Anledning till att subjektet bör rationellt bry sig om att öka eller åtminstone säkra sin välfärd är att han som (alla) personer har betydelse (“*worth* – he matters”) (s. 83). En viktig fråga för Darwall blir i detta sammanhang hur kopplingen närmare ser ut mellan välfärd och den så kallade dygdiga eller ädla aktiviteten. Aristoteles menade nämligen att denna aktivitet inte bara är värdefull som ett nödvändigt *medel* för att vara en förtjänstfull person (“*have merit*”) (s. 87), utan också har ett egenvärde, ett så kallat intrinsikalt värde.

Problemet är nu inte att något kan ha både instrumentellt och intrinsikalt värde samtidigt. Problemet är snarare att för att förstå den dygdige individen så tycks vi vara tvungna att tillskriva honom två motiv som vid en första anblick kan te sig oförenliga. Ett av Darwalls (ickearistoteliska) exempel angår vad det vill säga att vara en god förälder. Föräldrarna bör ha sina barns väl för ögonen och inte att de själva skall exemplifiera det ädla och förtjänstfulla hos ett väl utfört föräldraskap. Men hur går detta ihop, om den dygdige föräldern skall välja en handling utifrån det faktum att handlingen exemplifierar egenskapen att vara ädel?

Darwall spinner i sitt svar samman flera trådar. Han argumenterar för att motiven inte alls är oförenliga. Att vara motiverad på rätt sätt av handlingens ädla karaktär är nämligen att vara motiverad (genom sin uppfattning) av de grunder som *gör* handlingen ädel. Bevekelsekraften återfinns med andra ord i den *värdeskapande basen*. Detta är ett viktigt inslag i hans analys. Vi har här att göra med vad Tim Scanlon nyligen har beskrivit som en “Buck-passing account of value”, som är just ett utmärkande drag för PA-analyser. Personligen är det kanske vad jag själv finner mest lockande med den här typen av analyser. Värdeets koppling till motivation avmystifieras. Vad som motiverar agenten skall sökas i superveniensbasen (alltså bland de värdeskapande egenskaperna) och inte i någon värdeentitet – hur den nu än skall förstås.

En aktivitet är förtjänstfull (“*has merit*”) i kraft av att vara relaterad på ett tillbörligt vis till vad som är värdefullt (“*worth*”). Jag är inte helt på det klara med relationen mellan dessa begrepp. Om jag förstått saken rätt menar Darwall att det förhåller sig ungefär på följande sätt. Barn, för att fortsätta med exemplet ovan, är värdefulla, vilket påkallar att de bör ges god omsorg; att därför visa dem omsorg är att göra något förtjänstfullt: “Parenting is virtuous, therefore, when it expresses an appreciation of the worth of children, the importance of their welfare, and, on those grounds, the merit of good parenting. (s. 89)

Att vi *uppskattar* (sätter värde på) det förtjänstfulla hos dygdesamma aktiviteter utgör i Darwalls ögon ett särskilt slags självförnummet förhållningssätt, som inte kan reduceras till kognitiva föreställningar och andra former av tillstånd riktade mot abstrakta propositioner eller fakta. I Darwalls bemärkelse är uppskattning ett upplevt ickekognitivt tillstånd som spänner över känslor och attityder, och som har konkreta objekt som föremål snarare än ett eller annat faktum som involverar dessa objekt. Hos den dygdige är denna uppskattning dessutom en *de re-* och inte en *de dicto*-uppskattning. Darwall förklarar skillnaden genom följande belysande exempel. Musicerande kan uppskattas på två olika sätt. Att involvera sig själv i musikalisk aktivitet kan vara lustbetonat. Det kan emellertid också vara fallet att det självreflekterade kontemplerandet av att man musicerar är vad som skänker tillfredställelse. Det första är ett exempel på *de re-*, det andra på *de dicto*-uppskattning av musikverksamhet.

Värdet av dygdiga aktiviteter härrör i Darwalls ögon primärt från detta tillstånd av uppskattning som personen befinner sig i när han är engagerad i förtjänstfulla och ädla aktiviteter. Om det dessutom visar sig att dessa aktiviteter verkligen involverar värden (Darwall medger här att vi kan missta oss) då blir våra liv desto mera värdefulla.

Om en läsning av Darwalls bok gör läsarens liv mera värdefullt låter jag vara osagt. Att det är ett tankeväckande arbete hoppas jag dock har framkommit. Språket är okonstlat och i det närmaste befriat från tekniska termer, på ett sätt som åtminstone jag hade börjat misströsta att vi filosofer fortfarande bemästrade. I så måtto påminner den mycket om den typ av filosofiböcker som jag själv började läsa en gång i tiden som student, böcker som med behållning kunde läsas av en någorlunda färsk student likväl som av mera garvade kollegor. Sådana arbeten är det ont om. Till de mindre förtjänstfulla sidorna hör att många av resonemangen ter sig ofullständigt utredda. Det är helt enkelt inte alltid lätt att följa tankebanorna – vilket kanske är det pris som en kort bok kräver.

Toni Rønnow-Rasmussen
Filosofiska institutionen, Lunds universitet
Toni.Ronnow-Rasmussen@fil.lu.se

Litteratur:

Brentano, Franz. *The Origin of Our Knowledge of Right and Wrong*. London and Henley: Routledge & Kegan Paul, 1969. (Orig. *Vom Ursprung sittlicher Erkenntnis*. Leipzig: Duncker & Humblot, 1889.)

- Darwall, Stephen. *Welfare and Rational Care*. Princeton N. J.: Princeton University Press, 2002.
- D'Arms, Justin & Jacobson, Daniel. 'Sentiment and Value'. *Ethics*, 110 (2000): 722–48.
- Ewing, A. C.. *The Definition of Good*. London: MacMillan, 1947.
- Olson, Jonas. 'Buck-Passing and The Wrong Kind of Reasons'. *Philosophical Studies*, utkommer under 2004.
- Rabinowicz, Wlodek & Rønnow-Rasmussen, Toni. 'The Strike of the Demon: On Fitting Pro-attitudes and Value'. *Ethics*, utkommer i april 2004; för en tidigare version se *Patterns of Value: Essays on Formal Axiology and Value Analysis*, red. Rabinowicz, W. & Rønnow-Rasmussen, T.. Lund Philosophy Reports vol. 1, 2003: 204–235.
- Scanlon, T. M.. *What We Owe to Each Other*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1998.